

A Pécsi Ítéltábla a dr. Tóth Bence ügyvéd (ügyvéd címe) által képviselt **felperes neve** (felperes címe) felperesnek - a dr. Takács Richárd ügyvéd (ügyvéd címe) által képviselt **alperes neve** (alperes címe) alperes ellen személyhez fűződő jog megsértésének megállapítása iránt indított perében a Kaposvári Törvényszék 2018. október 25. napján kelt 20.P.20.355/2018/13. számú ítélete ellen a felperes 14. sorszámu fellebbezése folytán - tárgyaláson kívül - meghozta a következő

ítéletet:

A másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyja.

Kötelezi a felperest, hogy tizenöt napon belül fizessen meg az alperesnek 10.000 (tízezer) forint másodfokú perköltséget, valamint az államnak az illetékes állami adóhatóság felhívására 48.000 (negyvennyolcezer) forint le nem rótt fellebbezési illetéket.

Az ítélet ellen fellebbezésnek helye nincs.

Indokolás

Az elsőfokú bíróság által megállapított tényállás szerint a **K.** Egyesület által működtetett **k....hu** internetes hírblokk 2016. június 7-i keltezéssel jelentette meg az alperes "Már megint csengetnek: ismét közvéleményt kutat a gumiégetőről K-on a **R.** Kft." című írást. A cikk arról adott számot, az aláírásgyűjtők találkoztak a **R.** Kft. kérdezőbiztosával, akik nemrég K-on közvéleményt kutattak, most a városháza megrendelésére végzik munkájukat. A kérdezőbiztosoktól származó információk szerint a válaszadók 80%-a elutasítja a gumifeldolgozót. A megismételt közvélemény kutatás célja, hogy **a** polgármester nyomós érveket hozhasson fel azokkal az erős és erőszakos gazdasági, politikai csoportokkal szemben, akinek az ajánlatát elsőre nem állt módjában visszautasítani. Hihetetlennek találta, hogy a közvélemény kutatást megint a **R.** Kft. végzi. Felhívta az olvasókat a közvélemény kutatás során jogaik gyakorlására és arra, hogy számoljanak be arról, milyen kérdések voltak, hogyan zajlott a beszélgetés és ha nem titok, mit válaszoltak. A cikk utolsó bekezdése szerint "Ma már minden kaposvárinak élnie kell a gyanúval: ez a helyi hatalom, és az általa idekommandírozott csürhe nem rendes emberekből áll. Maguknak akarnak jót, nem K-nak, és ezért állandóan a körmükre kell nézni. "

A felperes 2017. március 31-én írásban hívta fel az alperest, távolítsa el a cikket az internetről, tegyen közzé elégtételt nyújtó nyilatkozatot. Az alperes ennek nem tett eleget.

A felperes keresetében kérte, hogy állapítsa meg a bíróság, az újságcikkben megjelent "idekommandírozott csürhe" kifejezéssel megsértette az alperes a jó hírnevét. Kérte kötelezni arra, a cikket öt napon belül távolítsa el az internetről és tizenöt napon belül elégtételadásként minden

olyan helyen, ahol a cikket megjelentette, tegye közzé az alábbi nyilatkozatot "Már megint csengetnek: ismét közvéleményt kutat a gumiégetőről K-on a **R. Kft.**" címen megjelent cikkemben valótlanul állítottam azt, hogy a közvélemény kutatást végző **R. Kft.** és a kérdezőbiztosai "idekommandírozott csürhe". A kérdezőbiztosoktól és a **R. Kft.**-től ezért elnézést kérek. Arra hivatkozott, az "idekommandírozott csürhe" kifejezés sértő, mert az alperes munkatársait és a cégét állatokból álló csoportnak titulálja. Ez a bíráló, értékelés nem felel meg a társadalmi rendeltetésének, kifejezés módjában indokolatlanul bántó, lekicsinylő, lealacsonyító kifejezés. Álláspontja szerint az egyértelműen a felperesi cégre vonatkozik.

Az alperes a kereset elutasítását kérte. Arra hivatkozott, a cikk nem csak a közvélemény kutatást végző cégre, hanem a k-i városvezetésre, a polgármesterre, illetőleg a gumiégetőt megvalósítani kívánó cégre is vonatkozott, a sérelmezett kifejezés nem a felperesre, illetőleg kérdezőbiztosaira utalt, nem nevezte meg őket idekommandírozott csürhének. Álláspontja szerint a csürhe kifejezés nem csak állatokból álló, hanem nem megfelelő viselkedésű emberek csoportjára is használható.

Az elsőfokú bíróság ítéletével a keresetet elutasította és kötelezte a felperest 30.000 Ft perköltség megfizetésére. Ítéletének indokolása szerint az írás negatív kritikát fogalmaz meg a városvezetéssel, a beruházóval és felperessel szemben is. A beruházó és a felperes nem k-i székhelyű, ezért a sérelmezett kifejezés bármelyikükre vonatkozhat, az írás tartalmából nem állapítható meg az, hogy a felperesre vonatkozik az "idekommandírozott csürhe" szófordulat. Álláspontja szerint a személyiségi jogsérelem akkor sem lenne megállapítható, ha a felperes a címzettje a sérelmezett kifejezésnek. A Legfelsőbb Bíróság PK. 12 számú állásfoglalása szerint a közlemény egészét vizsgálta és az alperes által használt kifogásolt kifejezést értékítéletnek, véleménynyilvánításnak minősítette. Megállapította, a véleménynyilvánítás szabadsága fokozott védelmet élvez akkor, ha a közügyekre vonatkozó vitáról van szó. A város határában építendő gumi égető, ennek lakossági elfogadása vagy elutasítása mérése közügynek minősül, az annak tekintetében folytatott vita, az egyes álláspontok kifejtése az erőteljes és kritikus vélemények közlésének lehetőségét is jelenti. A véleménynyilvánítás szabadsága ebben a körben a túlzó vagy felfokozott vélekedéseket is megilleti. Ezért a felperesnek az alperes véleményét kifejező „idekommandírozott csürhe” kifejezéssel kifejtett kritikát túrnie kell, az jóhírneve megsértésének megállapítására nem alkalmas.

Az elsőfokú ítélet ellen a felperes fellebbezett, annak megváltoztatását és keresete teljesítését, valamint az alperes perköltségben marasztalását kérte. A másodfokú bíróságtól gyakorolni kért felülbírálati jogkört a a polgári perrendtartásról szóló 2016. évi CXXX. törvény (Pp.) 369. § (3) c. pontja szerint jelölte meg, kérte, hogy a másodfokú bíróság a megállapított tényekből az elsőfokú bíróságtól eltérő jogi következtetést vonjon le, és a megállapított tényeket másként minősítse. Arra hivatkozott, az „idekommandírozott csürhe” kifejezés rá vonatkozott, a cégét és munkatársait titulálta azzal állatokból álló csoportnak az alperes, mert a sajtóközlemény nevének feltüntetésével egyértelműen reá utal. Álláspontja szerint a kifejezés nem politikai vitában hangozott el, de az egy politikai vitában is olyan véleménynyilvánításnak minősül, amely kifejezés módjában indokolatlanul és aránytalanul bántó, megalázó, lekicsinylő, átlépi a politikai vitakultúrában bevett stílus és hangnem elfogadott kereteit. Hivatkozott arra, a jogi személy fél sérelmére nem csak a valótlan tényállítás, hanem bántó véleménynyilvánítás is megvalósítja a jóhírnév megsértését.

Az alperes fellebbezési ellenkérelmében az elsőfokú ítélet helybenhagyását és a felperes a másodfokú perköltségben marasztalását kérte. Elsődlegesen arra hivatkozott, hogy a felperes által sérelmezett jelzőszerkezet **H.R.** Zrt.-ről alkotott kép része volt, nem a felperesről szólt. Azt is fenntartotta, a k-i közhangulatot borzoló beruházás kapcsán kialakult politikai közbeszéd részeként látott a cikk napvilágot, az abban kialakult határokat a kifejezés nem lépte át. Utalt arra is, a felperes

a gumiégető kampánya alatt két egymásnak ellentmondó közvélemény kutatást is végzett, ezért reá más mérték alkalmazandó, mint a politikával nem foglalkozó jogi személyek esetében.

A fellebbezés nem alapos.

Az elsőfokú bíróság az ítéleti tényállást helyesen állapította meg, az abból levont következtetések nagyobb részével és a keresetet elutasító érdemi döntéssel egyetértett a másodfokú bíróság.

Az elsőfokú bíróság helyesen indult ki abból, hogy a Polgári Törvénykönyvről szóló 2013. évi V. törvény (Ptk.) 3:1.§ (3) bekezdése folytán a felperest személyhez fűződő jogként megilleti a 42.§ (1) bekezdése és a 43.§ d) pontja szerinti jóhírnévhez fűződő jog. A személyhez fűződő jog megsértése miatt indított perben is alkalmazandó PK. 13. számú állásfoglalás I. pontja szerint sajtóhelyreigazítást az kérhet, akinek személyére a sajtóközlemény - nevének megjelölésével vagy egyéb módon - utal, vagy akinek a személye a sajtóközlemény tartalmából felismerhető. Az alperes közzétett írása egészének és összefüggéseinek vizsgálata alapján a másodfokú bíróság nem értett egyet azzal a következtetéssel, hogy a kifogásolt kifejezés nem az alperes személyére vonatkozik. A cikk megnevezi ugyan a tervezett gumiégető beruházóját „H.” néven, és többször utal rá, lényegi közlése azonban az alperes által végzett újabb közvélemény kutatásról való tájékoztatás, az olvasók figyelmének felhívása az azzal kapcsolatos jogaikra, a kérdezők ellenőrzésére, és felkérésük arra, számoljanak be a közvélemény kutatás lefolytatásáról, kérdéseiről tapasztalataik alapján. A cikknek nem a tervezett beruházással kapcsolatos részét, hanem kifejezetten a közvélemény kutatás lebonyolítására vonatkozó részét követi az az utolsó bekezdés, ami szerint "ma már minden k-nak élnie kell a gyanúval: ez a helyi hatalom, és az általa idekommandírozott csürhe nem rendes emberekből áll. Maguknak akarnak jót, nem K-nak, és ezért állandóan a körmükre kell nézni." Mindebből csak arra vonható le megalapozott következtetés, hogy bár a kifogásolt részt tartalmazó bekezdés nem nevezi meg, de az „idekommandírozott csürhe” kifejezés a cikkben név szerint megjelölt, közvélemény kutatást végző alperesre utal, és nem a tervezett gumiégető beruházójára, ez a közlés tartalmából határozottan felismerhető.

Az elsőfokú bíróság a felperes felismerhetőségének hiányára levont - és a fentiek szerint téves - következtetése ellenére érdemben vizsgálta azt is, az alperes a kifogásolt közléssel megsértette-e a felperes jó hírnévhez való személyhez fűződő jogát. Ennek során helyesen minősítette az erőteljes kritikát megvalósító „idekommandírozott csürhe” kifejezést véleménynyilvánításnak és megalapozottan utalt arra, az akkor sérti a felperes jó hírnevét, ha egyúttal valótlan tényállítást foglal magában vagy indokolatlanul bántó, sértő, lealacsonyító, ennek hiányában a véleménynyilvánítás szabadsága a túlzó vagy felfokozott érzelmeket tükröző vélekedéseket is megilleti.

A véleménynyilvánítás alkotmányos alapjog, a bírói gyakorlat a véleménynyilvánítás alkotmányos alapjogának és a személy jó hírnévhez fűződő személyiségi jogának ütközése esetén az előbbi részesíti előnyben az elsőfokú bíróság által helyesen felhívott 36/1994.(VI.24.) AB határozat indokolásában írtakra is figyelemmel. A véleménynyilvánítási szabadság alapvető célja annak a lehetőségnek a biztosítása, hogy az egyén mások véleményét formálja, másokat saját álláspontjáról meggyőzzön. A véleménynyilvánítás szabadsága ezért általában mindenféle közlés szabadságát magában foglalja, függetlenül a közlés módjától, értékétől, erkölcsi minőségétől, többnyire a valóságtartalmától is.

A felperes álláspontjával szemben nem tévedett az elsőfokú bíróság, amikor a gumiégető lakossági támogatásáról készülő közvélemény kutatásról szóló alperesi cikket közügyben folytatott vitának

minősítette. Számos híradásból, újságcikkből köztudomású - a perben a felek sem vonták kétségbe -, hogy a K-on tervezett gumiégető kapcsán a városban éles politikai vita alakult ki, helyi népszavazás kiírása érdekében aláírásgyűjtésre került sor, és az alperes által kritikával illetett felperesi tevékenység az ebben az ügyben másodszor végzett közvélemény kutatása volt. A közéleti vita tárgyául szolgáló ügyben végzett közvélemény kutatás kapcsán az alperesnek számolnia kellett azzal, hogy a vitában résztvevők - így az alperes - fokozott figyelemmel és kritikával illetik az ennek során kifejtett minden intézkedését. Ezért a másodfokú bíróság is alkalmazhatónak találta azokat a közéletben résztvevők személyiségi jogainak érvényesítése körében kialakított elveket, amelyek szerint a kedvezőtlen véleménynyilvánítás, értéktétele önmagában akkor sem alapoz meg személyiségvédelmet, ha túlzó, vagy felfokozott érzelmeket tükröz.

Az alperes közleményének nagy része a felperes fenti tevékenységével függ össze, a korábbi közvélemény kutatásra hivatkozással annak kritikáját tartalmazza összefüggéseiben, a cikk végkövetkeztetése, hogy az olvasóknak válaszáds esetén ellenőrizniük kell a közvélemény kutatás folyamatát, és ebben a körben veti fel annak gyanúját, hogy sem a helyi hatalom, sem az általa „idekommandírozott csürhe” nem rendes emberekből áll. A felperesre vonatkozó kifejezés a közvélemény kutatás végzésével kapcsolatos markáns vélemény, annak erős kritikája a gumiégető beruházás kapcsán a város vezetésének tevékenységét sérelmező alperes szemszögéből. A „csürhe” kifejezés használata más személlyel, vagy személyek csoportjával szemben általában minősülhet kifejezetten bántónak, sőt megalázónak, a közéleti vita tárgyául szolgáló ügyben közvélemény kutatást végző jogi személy tevékenységét összefüggéseiben kritizáló cikkben azonban ezt a kifejezést nem lehetett elszigetelten, kiragadottan vizsgálni. A közlemény egymáshoz tartalmilag szorosan kapcsolódó felperesre vonatkozó részeit összefüggésében értékelve a másodfokú bíróság egyetértett az elsőfokú bíróság következtetésével, azzal, hogy az alperes a csürhe kifejezés alkalmazásával a felperes személyét, működését és közvélemény-kutatói tevékenységét nem titulálta állati sorba sorolandónak. Az alperesnek ez a véleménye a közügyek vitatása során nem lépte túl a véleménynyilvánítás szabadságát még akkor sem, ha a felperest hátrányosan érintő, nem vitásan túlzó és felfokozott erőteljes kritikát fogalmazott meg. Kétségtelen, hogy a sérelmezett közlés a felperest kedvezőtlen színben tünteti fel, róla negatív értéktétele fejez ki, azonban azt a publikáció egészének összefüggésében értékelve a másodfokú bíróság azt állapította meg, hogy a leírtak nem lépik át a szabad véleménynyilvánítás jogszabályi keretek által biztosított és védett határait olyan módon, hogy amiatt a jogi személy felperes jóhírnévhez való személyhez fűződő jogát védelemben kellene részesíteni.

A másodfokú bíróság ezért az elsőfokú bíróság érdemben helyes döntését az indokolás fenti módosításával a Pp.383.§ (2) bekezdése alapján - a Pp.376.§ (1) bekezdése szerint a fellebbezést tárgyaláson kívül elbírálv - helybenhagyta.

A felperes fellebbezése nem vezetett eredményre, a Pp.83.§ (1) bekezdése alapján köteles ezért a pernyertes alperes javára másodfokú perköltséget fizetni, amely másodfokú ügyvédi munkadíj. Ezt az alperes a csatolt költségjegyzékben a bírósági eljárásban megállapítható ügyvédi költségekről szóló 32/2003. (VIII.22.) IM rendelet 3.§ (2) bekezdés a) pontja alapján 50.000 Ft-ban számította fel. Ebben az ügyben azonban a pertárgy értéke nem állapítható meg, ezért a 3.§ (3) bekezdése alapján a másodfokú bíróság az ügyvédi munkadíj általános forgalmi adóval növelt összegét 10.000 Ft-ban állapította meg. A pereszt felperes a Pp.101.§ (1) bekezdése és 102.§ (1) bekezdése alapján köteles megfizetni az államnak a le nem rótt 48.000 Ft fellebbezési illetéket.

. Szentpéteriné dr. Bán Erzsébet s.k. a tanács elnöke, Dr. Kovács János s.k. előadó bíró, Dr. Berki Csilla s.k. bíró